

ÎNCHEIERE

24 ianuarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecător
judecători

Tatiana Vieru
Maria Ghervas, Iuliana Oprea

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Harghel Serghei,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Harghel Serghei împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Procuratura Generală, cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 06 iunie 2017, prin care s-au admis apelurile declarate de Harghel Serghei, Ministerului Justiției și Procuratura Generală, s-a casat hotărârea Judecătoria Buiucani mun. Chișinău din 24 iunie 2015 și s-a emis o nouă hotărâre de admitere parțială a cererii de chemare în judecată,

c o n s t a t ă :

La 10 septembrie 2014, Harghel Serghei s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției, cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești.

În motivarea cererii de chemare în judecată reclamantul a indicat că, la 25 iulie 2008, prin ordonanța DGUP MAI din 25 iulie 2008, confirmată de către procurorul conducere a urmăririi penale în organele centrale ale MAI și SV a Procuraturii Generale, s-a dispus pornirea urmăririi penale nr. 2008990152, în baza plângerii cetățeanului României, Alecu Mișu, pe faptul însușirii de către el și de comun acord cu Ceban Serghei a bunurilor altei persoane în proporții deosebit de mari, prin escrocherie - fapte infracționale prevăzute de art. 195 alin. (5) din Codul penal.

În cadrul urmăririi penale pe cauza dată a fost reținut și recunoscut în calitate de bănuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 195 alin. (5) Cod penal, iar la data de 03 septembrie 2008 i-a fost înaintată învinuirea.

Menționează că, la 25 iunie 2009 și 26 iunie 2009 i-au fost înaintate învinuirile pe două capete de acuzare, și anume: pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. art. 42 alin. (2), 361 alin. (2) lit. (b) Cod penal, și pentru săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. art. 42 alin. (2), 190 alin. (5) Cod penal.

Relatează că paralel cu examinarea cauzei penale respective, prin ordonanța Procuraturii Generale din 06 iunie 2009, s-a dispus începerea unei alte cauze penale nr. 2009990304, pe faptul confecționării, deținerii și folosirii documentelor oficiale și ștampilelor false săvârșite de 2 sau mai multe persoane, conform indicilor infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, cauza dată fiind conexată și examinată într-o procedură cu cauza penală inițială, în cadrul căreia dânsul a mai fost învinuit de către organele de urmărire penală pentru folosirea documentelor oficiale false.

Indică reclamantul că pe tot parcursul urmăririi penale, nu a recunoscut vina și a pledat nevinovat, însă indiferent de acest fapt la data de 11 februarie 2010 procurorul din cadrul Procuraturii Generale, a întocmit rechizitoriul și a expediat cauza penală în instanța de judecată.

În rezultatul examinării cauzei penale, prin sentința Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 17 iunie 2011, a fost achitat în temeiul art. art. 42 alin. (2), 361 alin. (2) lit. (b), art. art. 42 alin. (2), 190 alin. (5) Cod penal, art. art. 42 alin. (2) și (4) și art. 361 alin. (2) lit. (b) Cod penal, pe motiv că acțiunile lui nu întrunesc elementele constitutive ale componentelor de infracțiune. Totodată, acțiunea civilă înaintată de către SC „Ecologic Tire Recycling” SRL a fost lăsată fără examinare cu drept de soluționare în ordine civilă, fiind ridicat sechestrul aplicat prin încheierea judecătorului de instrucție a Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 06 septembrie 2008 asupra bunurilor ridicate de la el, inclusiv asupra automobilului de model „Lexus RX 350” cu numărul de înmatriculare xxx xxx, și asupra mijloacelor bănești în sumă de 16900 dolari SUA, 1200 euro și 150 lei.

Ulterior, prin decizia Curții de Apel Chișinău din 23 februarie 2012, au fost respinse ca nefondate apelurile procurorului și reprezentantului părții civile SC „Ecologic Tire Recycling” SRL, Alecu Mișu, fiind menținută sentința primei instanțe, iar prin decizia Curții Supreme de Justiție din 12 februarie 2013, recursul ordinar declarat de reprezentantul părții civile SC „Ecologic Tire Recycling” SRL România, Alecu Mișu, a fost respins ca inadmisibil.

Astfel, în rezultatul examinării cauzei penale în ordine de apel, instanța, constatând încălcarea esențială de către organul de urmărire penală a ordinii procesual-penale la administrarea probelor administrate la dosar, a găsit întemeiată și rezonabilă suspiciunea dânsului invocată pe tot parcursul examinării cauzei penale,

referitoare la denunțarea falsă, falsificarea probelor și tragerea cu bună știință la răspundere penală a unei persoane nevinovate, motive pentru care, odată cu adoptarea hotărârii, a emis și o încheiere interlocutorie prin care a constatat: administrarea de către organul de urmărire penală a mijloacelor de probă cu încălcarea esențială a prevederilor Codului de procedură penală și punerea ilegală a acestor date la baza acuzației formulate.

Susține reclamantul că, pe parcursul unei perioade îndelungate de timp (25 iulie 2008-12 februarie 2013), în rezultatul acțiunilor ilegale ale persoanelor cu funcție de răspundere ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor de judecată, a fost ilegal atras la răspundere penală, ilegal i-au fost aplicate măsurile preventive sub formă de arest preventiv și declarație de a nu părăsi localitatea, acțiuni care, în consecință i-au cauzat enorme prejudicii materiale și morale.

A mai indicat că, pe parcursul urmăririi penale în scopul realizării dreptului său la apărare a încheiat contracte de asistență juridică cu avocatul Vitalie Nagacevschi achitându-i ultimului suma de 47 987,80 lei cu titlu de asistență juridică, conform dispoziției de încasare nr. 15 din 10 septembrie 2008.

La fel, menționează că, pe parcursul urmăririi penale, prin ordonanța de ridicare și procesul-verbal de ridicare din 01 septembrie 2008, organul de urmărire penală a dispus ridicarea de la el a automobilului de model „Lexus RX350”, nr/î xxx xxx, iar prin ordonanța din 05 septembrie 2008, s-a dispus aplicarea sechestrului asupra autoturismului menționat - acțiune procedurală, care prin încheierea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 06 septembrie 2008, a fost legalizată, fiind autorizată și punerea sub sechestrul a bunurilor sale.

Precizează că, automobilul sechestrat i-a fost restituit doar la data de 01 martie 2012, când a devenit definitivă și irevocabilă sentința Judecătoriei Centru mun. Chișinău.

Relevă reclamantul că, în rezultatul ridicării, sechestrării și depozitării de către organele de urmărire penală a autoturismului de model „Lexus RX350”, nr/î xxx xxx în perioada (01 septembrie 2008 – 01 martie 2012), i-au fost cauzate enorme prejudicii materiale, apreciate de el la suma de 33 370 dolari SUA, ceia ce constituie diferența dintre costul autoturismului la data sechestrării - 01 septembrie 2008 și data restituirii - 01 martie 2012, conform Raportului de constatare tehnico-științifică nr. 591 din 23 martie 2012, suma de 36 403,33 dolari SUA ce constituie dobânda pentru suma de 60 000 dolari SUA, care reprezintă prețul autoturismului sechestrat la situația din 01 septembrie 2008 și care potrivit art. 619 alin. (1), (2) Cod civil, constituie 36 403,33 dolari SUA.

Specifică că, pentru estimarea prejudiciului material suportat în urma diminuării prețului autoturismului sechestrat a fost nevoit să se adreseze Centrului Național de Expertize Judiciare a Ministerului Justiției pentru efectuarea Raportului de constatare

tehnic-științifice nr. 591 din 23 martie 2012, în legătură cu care fapt, potrivit chitanței eliberate de Banca de Economii, a suportat cheltuieli în sumă de 641 lei.

În același timp, indică că la restituirea autoturismului sechestrat au fost depistate o serie de defecte care au fost cauzate ca urmare a staționării îndelungate a autoturismului și păstrării în condiții neadecvate, iar pentru reparația și readucerea acestuia la starea inițială de funcționare potrivit facturii fiscale seria JA nr. 1045105 din 03 martie 2012 eliberată de SRL „Termogazconstruct” a suportat cheltuieli în sumă de 8 680 lei.

De asemenea, declară reclamantul că la data restituirii autoturismului - 01 martie 2012, acesta nu era în stare funcțională, respectiv, pentru transportarea acestuia de la locul depozitării a suportat cheltuieli de transport, care reieșind din Actul de confirmare a executării lucrărilor și serviciilor din 01 martie 2012, bonul de plată seria DR nr. 167683 din 01 martie 2012, și bonul de casă nr. 1578 din 02 martie 2012 eliberate de SRL „Foc”, constituie suma de 350 lei.

Mai semnaleză că, la momentul predării autoturismului, lipsea aplicația de la geamul lateral din dreapta, iar pentru înlocuirea acestuia a suportat cheltuieli în mărime de 494,13 RON, care potrivit cursului oficial al BNM la data de 27 martie 2012 constituie 1 773,48 lei.

Executarea lucrărilor de înlocuire a aplicației de la geamul lateral se confirmă prin factura fiscală AFS-12-002082 din 27 martie 2012 și bonul fiscal nr. 20 din 27 martie 2012 eliberat de către SC „Inchcape Motors” SRL din România.

În opinia reclamantului, nu poate fi trecut cu vederea nici faptul că autoturismul „Lexus RX-350” la momentul sechestrării era nou, iar dânsul avea încheiat cu Compania de asigurări „Transelit” contract de asigurare facultativă a mijlocului de transport CASCO, în acest sens fiind eliberată polița nr. AC012/08 din 19 ianuarie 2008, pentru care a fost achitată suma de 2 000 dolari SUA, care conform cursului oficial al BNM la data de 19 ianuarie 2008, constituie suma de 22 501 lei.

Întrucât în perioada 01 septembrie 2008 – 18 ianuarie 2009, timp de 140 zile a fost în imposibilitate să utilizeze autoturismul deoarece acesta a fost sechestrat, consideră că urmează să fie încasat din contul statului suma de 767 dolari SUA, plus orice taxă percepută reieșind din următorul calcul 2000 dolari SUA/365 zile x 140 zile.

Suplimentar a indicat reclamantul că, pe parcursul urmăririi penale, prin ordonanța de ridicare și procesul-verbal de ridicare din 01 septembrie 2008 a fost dispusă ridicarea de la el a mijloacelor bănești în sumă de 16 900 dolari SUA, 1200 euro și 150 Ron, iar prin ordonanța din 05 septembrie 2008 a fost aplicat sechestrul asupra mijloacelor bănești ridicate, care i-au fost restituite doar la data de 01 martie 2012, menționând că în rezultatul ridicării și sechestrării sumelor de bani respective i-au fost cauzate enorme prejudicii materiale care constau în dobânzile aferente mijloacelor bănești ridicate potrivit art. 619 alin. (1) și (2) Cod civil.

Expune în continuare reclamantul că, în urma acțiunilor ilicite ale organelor de urmărire penală a fost privat de salariu și alte venituri rezultate din munca de care a fost privat, menționând în acest sens că, la data de 06 noiembrie 2007, pentru a-și asigura sursa de existență a fondat SRL „UCNAF AQUA” fiind unicul asociat și administrator, după care la 18 aprilie 2008 a încheiat cu CIE „Moldexpo” SA contractul de locațiune nr. 68 a terenului cu suprafața de 1,86 ha din str. Ghiocelilor 1, mun. Chișinău în scopul construirii unei zone de agrement „Aquapark”.

De asemenea, la 01 august 2008, a încheiat cu Compania „Denis Invest & Trade Corp” contractul de intenții prin care a convenit asupra colaborării reciproce în scopul finanțării, proiectării construcției și administrării centrului enunțat, asumându-și anumite obligații.

Din motiv că a fost reținut și arestat ilegal nu și-a onorat obligațiunile stipulate în contractul de intenții din 01 august 2008, fiind astfel privat de salariu și de veniturile provenite din muncă în mărime de 30 000 lei lunar și de 1 600 000 euro.

A mai specificat reclamantul că, pe parcursul urmăririi penale, prin ordonanța de ridicare și procesul-verbal din 01 septembrie 2008 au fost ridicate de la el actele de constituire și ștampilele Companiilor „Русиан Биг Таерс” ООО și „Sirena Commerce” LLP, iar la data de 01 septembrie 2008 a fost reținut pentru 72 ore, ulterior, fiind arestat preventiv pe un termen de 30 zile și obligat de către autorități să predea pașaportul său judecătorului de instrucție.

Respectiv, afirmă că din vina organelor de urmărire penală a suportat un prejudicial sub formă de venit ratat în mărime de 769 080 dolari SUA, deoarece în cazul în care organele de urmărire penală nu ridicau actele și ștampilele companiilor menționate și nu aplicau măsura preventivă sub formă de arest, dânsul avea să își realizeze venitul.

În urma acțiunilor de atragere ilegală la răspundere penală și de aplicare ilegală a măsurilor preventive sub formă de arest preventiv și declarație de a nu părăsi localitatea pe parcursul perioadei 25 iulie 2008 – 12 februarie 2013 i-au fost provocate și enorme suferințe psihice și morale manifestate prin afectarea statutului său social, întrucât a fost un om înstărit și de mult timp practica activitatea de antreprenoriat, iar până la atragerea la răspundere penală se bucura de stimă și respect în lumea oamenilor de afaceri și în societate.

În drept, reclamantul își întemeiază cerințele în baza prevederilor Legii nr. 1545 din 25.02.1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești și art. art. 514, 531, 533, 1405, 1416, 1422, 1423 Cod civil.

Solicită, încasarea din contul Ministerului Justiției în beneficiul lui Harghel Serghei a prejudiciului material și moral după cum urmează: suma de 47987,80 lei plus orice taxă care poate fi percepută, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, suportate la examinarea cauzei penale nr. 2008990152; suma de 33370 dolari SUA,

în lei la cursul BNM la data achitării, plus orice taxă care poate fi percepută, cu titlu de prejudiciu material suportat în urma diminuării prețului autoturismului de model „Lexus RX-350” cu numărul de înmatriculare xxx xxx ridicat în cadrul urmăririi penale nr. 2008990152; suma de 350 lei, plus orice taxă care poate fi percepută, cu titlu de cheltuieli de transportare a autoturismului de model „Lexus RX-350” cu numărul de înmatriculare xxx xxx ridicat în cadrul urmăririi penale nr. 2008990152; suma de 642, plus orice taxă care poate fi percepută, cu titlu de prejudiciu material suportat în urma efectuării raportului de constatare tehnico-științifică nr. 591 din 23 martie 2012; suma de 8680 lei, plus orice taxă care poate fi percepută, cu titlu de prejudiciu material suportat în urma reparației autoturismului de model „Lexus RX-350” cu numărul de înmatriculare xxx xxx ridicat în cadrul urmăririi penale nr. 2008990152; suma de 1773,48 lei, plus orice taxă care poate fi percepută, cu titlu de cheltuieli suportate pentru înlocuirea aplicației de la geamul lateral din dreapta autoturismului de model „Lexus RX-350” cu numărul de înmatriculare xxx xxx ridicat în cadrul urmăririi penale nr. 2008990152; suma de 767 dolari SUA, în lei la cursul BNM la data achitării, plus orice taxă care poate fi percepută, cu titlu de prejudiciu cauzat în urma nefolosirii contractului de asigurare facultativă a mijlocului de transport CASCO nr. AC 012/08 din 19 ianuarie 2008 ridicat în cadrul urmăririi penale nr. 2008990152; suma de 36403,33 dolari SUA, în lei la cursul BNM la data achitării, plus orice taxă care poate fi percepută, cu titlu de dobândă pe perioada 01 septembrie 2008 – 01 martie 2012 la mijloacele bănești în sumă de 60000 dolari SUA, ridicați în cadrul urmăririi penale nr. 2008990152; suma de 10253,61 dolari SUA, în lei la cursul BNM la data achitării, plus orice taxă care poate fi percepută, cu titlu de dobândă pe perioada 01 septembrie 2008 – 01 martie 2012 la mijloacele bănești în sumă de 16900 dolari SUA, ridicați în cadrul urmăririi penale nr. 2008990152; suma de 728,07 euro, în lei la cursul BNM la data achitării, plus orice taxă care poate fi percepută, cu titlu de dobândă pe perioada 01 septembrie 2008 - 01 martie 2012 la mijloacele bănești în sumă de 1200 euro, ridicați în cadrul urmăririi penale nr. 2008990152; suma de 91,01 RON, în lei la cursul BNM la data achitării, plus orice taxă care poate fi percepută, cu titlu de dobândă pe perioada 01 septembrie 2008 – 01 martie 2012 la mijloacele bănești în sumă de 150 RON, ridicați în cadrul urmăririi penale nr. 2008990152; suma de 769080 dolari SUA, în lei la cursul BNM la data achitării, plus orice taxă care poate fi percepută, cu titlu de venit ratat în urma rezilierii contractului comercial din 04 martie 2008 ca urmare a consecințelor negative suportate în rezultatul intentării și examinării în cadrul urmăririi penale și a instanțelor de judecată a cauzei penale nr. 2008990152; suma de 30000 lei lunar și suma de 1 600 000 euro, în lei la cursul BNM la data achitării, plus orice taxă care poate fi percepută, cu titlu de compensare a salariului și altor venituri provenite din muncă de care a fost privat în rezultatul intentării și examinării în cadrul urmăririi penale și a instanțelor de judecată a cauzei penale nr. 2008990152; suma de 1 000 000 lei, plus orice taxă care poate fi percepută, cu titlu de prejudiciu moral cauzat

prin acțiunile organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor de judecată în cadrul examinării cauzei penale nr. 2008990152.

Prin încheierea protocolară a Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 11 noiembrie 2014 a fost admis demersul Ministerului Justiției, fiind atras în proces în calitate de intervenient accesoriu Procuratura Generală (f.d.16-17 Vol. II).

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 24 iunie 2015, acțiunea depusă de Harghel Serghei a fost admisă parțial, fiind încasat din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova în beneficiul lui Harghel Serghei suma de 47 987,80 lei cu titlu de compensare a cheltuielilor de asistență juridică suportate la examinarea cauzei penale nr. 2008990152 și suma de 500 000 lei cu titlu de compensare a prejudiciului moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală și ale procuraturii. În rest, cerințele au fost respinse ca neîntemeiate.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 20 ianuarie 2016, a fost respins apelul declarat de Harghel Serghei, au fost admise apelurile declarate de către Ministerul Justiției și Procuratura Generală și pronunțată o nouă hotărâre, prin care s-a încasat din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Harghel Serghei suma de 200 000 lei cu titlu de compensare a prejudiciului moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală și ale procuraturii și suma de 47 987,80 lei cu titlu de compensare a cheltuielilor de asistență juridică suportate de Harghel Serghei la examinarea cauzei penale nr. 2008990152. În rest, hotărârea a fost menținută.

Prin decizia suplimentară a Curții de Apel Chișinău din 06 iulie 2016, s-a inclus în dispozitivul deciziei Curții de Apel Chișinău din 20 ianuarie 2016 textul „Se admit apelurile declarate de către Ministerul Justiției și Procuratura Generală, se casează hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 24 iunie 2015 și se pronunță o nouă hotărâre în partea admiterii”.

Prin decizia Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție din 02 noiembrie 2016 s-au admis recursurile declarate de către Ministerul Justiției și Harghel Serghei, s-a casat integral decizia Curții de Apel Chișinău din 20 ianuarie 2016 și decizia suplimentară a Curții de Apel Chișinău din 06 iulie 2016, cu restituirea pricinii pentru rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, de un alt complet de judecată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 06 iunie 2017, s-au admis apelurile declarate de Harghel Serghei, Ministerului Justiției și Procuratura Generală, s-a casat hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 24 iunie 2015 și s-a emis o nouă hotărâre de admitere parțială a cererii de chemare în judecată, fiind încasat din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Harghel Serghei cu titlu de prejudiciu moral suma de 60 000 lei, cu titlu de prejudiciu material suma de 350 lei, cheltuieli pentru transportarea autoturismului „Lexus RX-350” cu

numărul de înmatriculare xxx xxx, suma de 1000 Euro sau echivalentul acestei sume în lei moldovenești la data executării hotărârii, pentru compensarea salariului pentru perioada aflării în detenție, și suma de 47 987,80 lei cu titlu de compensare a cheltuielilor de asistență juridică suportate la examinarea cauzei penale. În rest, cererea de chemare în judecată s-a respins ca fiind neîntemeiată.

La 04 august 2017, Ministerul Justiției a declarat recurs, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și emiterea unei noi hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată, sau modificarea deciziei instanței de apel în sensul diminuării sumelor acordate.

În susținerea recursului s-a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o neîntemeiată și ilegală, prin faptul că a fost emisă cu încălcarea și aplicarea eronată a normelor de drept material, fiind interpretată în mod eronat legea.

Apreciază recurentul că, suma prejudiciului moral acordată de instanța de apel este una exagerată, ținând cont de faptul că conform jurisprudenței CEDO, urmează să fie luat în considerație principiul general al echității, iar suma nu trebuie să fie vădit disproporționată cu sumele acordate de Curtea Europeană în spețele similare.

În acest sens susține că, prejudiciul moral urmează a fi privit ca o compensare și nicidecum ca obținerea unor foloase necuvenite.

La fel, evidențiază că, toate măsurile procesuale ce au fost întreprinse pe cauza dată sunt prevăzute de lege și sunt necesare într-o societate democratică, având un scop legitim proporțional anumitor restricții care pot avea loc în cadrul desfășurării lor.

A mai indicat că, în situația din speță, intimatul nu a probat faptul că informația privind învinuirea sa a avut o rezonanță în societate și a avut un impact negativ asupra sa sau asupra poziției sale sociale.

Cu referire la încasarea cheltuielilor de asistență juridică, susține că acestea trebuie să fie realmente angajate, necesare și rezonabile, principii pe care, în opinia recurentului instanța nu le luat în considerare.

La 07 noiembrie 2017, cerere de recurs a declarat și Harghel Serghei, solicitând admiterea recursului, casarea dispozițiilor judecătorești în partea respingerii pretențiilor și emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă integral.

În susținerea recursului s-a invocat încălcarea și aplicarea eronată a normelor de drept material.

Astfel, susține recurentul că, instanța de apel apreciind mărimea prejudiciului moral, repetat a ignorat prevederile încheierii interlocutorii din 23 februarie 2012 a Curții de Apel Chișinău, din care rezultă că dânsul nu doar a fost tras la răspundere penală ilegal, ci organele procuraturii l-au învinuit în comiterea unor infracțiuni grave, l-au privat de libertate și l-au limitat în drepturi civile în baza unor probe falsificate, ceea ce constituie o abatere mult peste principiul bănuielii rezonabile.

În opinia recurentului, instanța de apel incorect a stabilit cuantumul prejudiciului moral, neținând cont de faptul că i-au fost cauzate suferințe psihice grave generate de

retrăiri, prin faptul că a fost tras la răspundere penală pentru o infracțiune care nu a fost săvârșită, iar examinarea cauzei penale privind învinuirea lui a durat aproximativ 5 ani, cu obligarea de a nu părăsi localitatea.

Pe de altă parte, invocă că instanța de apel a dat o apreciere greșită și probelor prezentate în privința încasării prejudiciului material, limitându-se doar la expuneri superficiale.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Prin prisma normei enunțate, Completul reține că, recursul declarat de Ministerul Justiției la 04 august 2017 împotriva deciziei din 06 iunie 2017, a fost depus în interiorul termenului prevăzut de lege.

Referitor la recursul declarat de Harghel Serghei, Completul reține că, din materialele cauzei urmează că copia deciziei instanței de apel din 06 iunie 2017 a fost expediată în adresa recurentului prin scrisoarea de însoțire cu nr. 11955, din 04.07.2017 (f.d. 39 Vol. II), însă careva date privind recepționarea acesteia de către recurent la materialele dosarului nu există.

Prin urmare, recursul declarat de Harghel Serghei la 07 noiembrie 2017, se consideră depus în termen.

La 18 decembrie 2017, în conformitate cu art. 439 alin. (2) CPC, în adresa intimaților a fost expediată copia recursurilor, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței.

La 16 ianuarie 2018, Procuratura Generală și-a valorificat dreptul procedural respectiv și a depus referință, solicitând admiterea recursului Ministerului Justiției și respingerea recursului lui Harghel Serghei.

Examinând temeiurile recursurilor în raport cu materialele pricinii, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că, recursurile declarate de Ministerul Justiției și Harghel Serghei, urmează a fi declarate inadmisibile, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) CPC, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească: nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată; a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată; a interpretat în mod eronat legea; a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

În conformitate cu art. 432 alin. (3) CPC, se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care: pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei; pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și

ora ședinței de judecată; în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului; instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces; în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată; hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Alin. (4) al articolului menționat prevede că, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de Ministerul Justiției și Harghel Serghei, sunt declarative și nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3), (4) CPC, care să justifice afirmația de ilegalitate a deciziei instanței de apel.

Călăuzindu-se de prevederile art. 440 CPC, completul a constatat existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433 CPC și anume lit. a), care expres prevede că cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

În cazul de față, argumentele invocate în cererile de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, nefiind posibilă determinarea aspectului de legalitate al deciziei instanței de apel ce urmează a fi supus controlului judiciar.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Completul reiterează și faptul că, recursul trebuie să fie unul "efectiv", atât în practică, cât și în drept. Un astfel de recurs este cerut pentru pretențiile care pot fi considerate ca fiind „serioase și legitime” conform Convenției (*a se vedea Mitropolia Basarabiei și alții vs. Moldova, nr.45701/99, §137, ECHR 2001-XII*). În același timp, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (*cauza Asito vs Republica Moldova, 10 iulie 2001, Meyer vs Germania, 22 martie 2016*), însă în recursul declarat asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, reieșind din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursurile declarate de Ministerul Justiției și Harghel Serghei, ca inadmisibile.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursurile declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Harghel Serghei, se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecător

Tatiana Vieru

judecători

Maria Ghervas

Iuliana Oprea